

**ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV
A ZÁKLADNÍCH SVOBOD VE ZNĚNÍ
PROTOKOLU č. 11**

s Protokoly č. 1, 4, 6, 7, 12 a 13*

Text Úmluvy byl novelizován ustanoveními Protokolu č. 3, který vstoupil v platnost 21. září 1970, Protokolu č. 5, který vstoupil v platnost 20. prosince 1971 a Protokolu č. 8, který vstoupil v platnost 1. ledna 1990, a zahrnoval též text Protokolu č. 2, který, v souladu s ustanovením svého článku 5 odst. 3, byl nedílnou součástí Úmluvy od 21. září 1970, dne, kdy vstoupil v platnost. Všechna ustanovení, která byla novelizována nebo přidána těmito protokoly jsou nahrazena Protokolem č. 11, a to k 1. listopadu 1998, kdy tento protokol vstoupil v platnost. Od tohoto data se Protokol č. 9, který vstoupil v platnost 1. října 1994, ruší.

Kancelář Evropského soudu pro lidská práva
září 2003

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Řím, 4.XI.1950

Podepsané vlády, členové Rady Evropy,

majíce na zřeteli Všeobecnou deklaraci lidských práv vyhlášenou Valným shromážděním Organizace spojených národů 10. prosince 1948;

majíce na zřeteli, že tato deklarace směřuje k zabezpečení všeobecného a účinného uznávání a dodržování práv v ní vyhlášených;

majíce na zřeteli, že cílem Rady Evropy je dosažení větší jednoty mezi jejími členy, a že jedním ze způsobů, jak se má tento cíl uskutečňovat, je ochrana a další rozvoj lidských práv a základních svobod;

znovu potvrzující svou hlubokou víru v ty základní svobody, které jsou základem spravedlnosti a míru ve světě a které jsou nejlépe zachovávány na jedné straně účinnou politickou demokracií a na druhé straně společným pojetím a dodržováním lidských práv, na němž závisí;

rozhodnuty, jakožto vlády evropských států, které jsou stejného smýšlení a mají společné dědictví politických tradic, ideálů, svobody a právního státu, podniknout první kroky ke kolektivnímu zaručení některých práv vyhlášených ve Všeobecné deklaraci;

dohodly se na následujícím:

Článek 1 – Povinnost respektovat lidská práva

Vysoké smluvní strany přiznávají každému, kdo podléhá jejich jurisdikci, práva a svobody uvedené v Hlavě I této Úmluvy.

HLAVA I – PRÁVA A SVOBODY

Článek 2 – Právo na život

1 Právo každého na život je chráněno zákonem. Nikdo nesmí být úmyslně zbaven života kromě výkonu soudem uloženého trestu následujícího po uznání viny za spáchání trestného činu, pro který zákon ukládá tento trest.

2

- 2 Zbavení života se nebude považovat za způsobené v rozporu s tímto článkem, jestliže bude vyplývat z použití síly, které není víc než zcela nezbytné, při:
  - a obraně každé osoby proti nezákonnému násilí;
  - b provádění zákonného zatčení nebo zabránění útěku osoby zákonně zadržené;
  - c zákonně uskutečněné akci za účelem potlačení nepokojů nebo vzpoury.

Článek 3 – Zákaz mučení

Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.

Článek 4 – Zákaz otroctví a nucených prací

- 1 Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví.
- 2 Od nikoho se nesmí žádat, aby vykonával nucené nebo povinné práce.
- 3 Za „nucenou nebo povinnou práci“ se pro účely tohoto článku nepovažuje:
  - a práce běžně požadovaná při výkonu trestu uloženého podle článku 5 této Úmluvy, nebo v době podmíněného propuštění z tohoto trestu;
  - b služba vojenského charakteru nebo, v případě osob, které odmítají vojenskou službu z důvodů svědomí v zemích, kde je takové odmítnutí vojenské služby uznáváno, jiná služba vyžadovaná místo povinné vojenské služby;
  - c služba vyžadovaná v případě nouze nebo pohromy, která ohrožuje život nebo blaho společenství;
  - d práce nebo služba, která tvoří součást běžných občanských povinností.

Článek 5 – Právo na svobodu a osobní bezpečnost

- 1 Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem:

- a zákonné uvěznění po odsouzení příslušným soudem;
  - b zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby proto, že se nepodrobila rozhodnutí vydanému soudem podle zákona, nebo proto, aby bylo zaručeno splnění povinnosti stanovené zákonem;
  - c zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu nebo jsou-li oprávněné důvody k domněnce, že je nutné zabránit jí ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání;
  - d jiné zbavení svobody nezletilého na základě zákonného rozhodnutí pro účely výchovného dohledu nebo jeho zákonné zbavení svobody pro účely jeho předvedení před příslušný orgán;
  - e zákonné držení osob, aby se zabránilo šíření nakažlivé nemoci, nebo osob duševně nemocných, alkoholiků, narkomanů nebo tuláků;
  - f zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území, nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.
- 2 Každý, kdo je zatčen, musí být seznámen neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, s důvody svého zatčení a s každým obviněním proti němu.
- 3 Každý, kdo je zatčen nebo jinak zbaven svobody v souladu s ustanovením odstavce 1 písm. c tohoto článku, musí být ihned předveden před soudce nebo jinou úřední osobu zmocněnou zákonem k výkonu soudní pravomoci, a má právo být souzen v přiměřené lhůtě nebo propuštěn během řízení. Propuštění může být podmíněno zárukou, že se dotyčná osoba dostaví k přelíčení.
- 4 Každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné.
- 5 Každý, kdo byl zatčen nebo zadržen v rozporu s ustanoveními tohoto článku, má nárok na odškodnění.

Článek 6 – Právo na spravedlivé řízení

- 1 Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem
- 4

zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků, anebo v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.

- 2 Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.
- 3 Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:
  - a být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu;
  - b mít přiměřený čas a možnosti k přípravě své obhajoby;
  - c obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují;
  - d vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě;
  - e mít bezplatnou pomoc tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví.

Článek 7 – Uložení trestu jen na základě zákona

- 1 Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu.
- 2 Tento článek nebrání souzení a potrestání osoby za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných právních zásad uznávaných civilizovanými národy.

Článek 8 – Právo na respektování soukromého a rodinného života

- 1 Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.
- 2 Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Článek 9 – Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání

- 1 Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání; toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevovat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním náboženských úkonů a zachováváním obřadů.
- 2 Svoboda projevovat náboženské vyznání a přesvědčení může podléhat jen omezením, která jsou stanovena zákony a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného pořádku, zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Článek 10 – Svoboda projevu

- 1 Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společnostem.
- 2 Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.

Článek 11 – Svoboda shromažďování a sdružování

- 1 Každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružování se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo vstupovat do nich.
- 2 Na výkon těchto práv nemohou být uvalena žádná omezení kromě těch, která stanoví zákon, a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Tento článek nebrání uvalení zákonných omezení na výkon těchto práv příslušníky ozbrojených sil, policie a státní správy.

Článek 12 – Právo uzavřít manželství

Muži a ženy způsobilí věkem k uzavření manželství mají právo uzavřít manželství a založit rodinu v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují výkon tohoto práva.

Článek 13 – Právo na účinný právní prostředek nápravy

Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.

Článek 14 – Zákaz diskriminace

Užívání práv a svobod přiznaných touto Úmluvou musí být zajištěno bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.

Článek 15 – Odstoupení od závazků v naléhavé situaci

- 1 V případě války nebo jiného veřejného ohrožení státní existence může každá Vysoká smluvní strana přijmout opatření směřující k odstoupení od závazků stanovených v této Úmluvě v rozsahu přísně vyžadovaném naléhavostí situace, pokud tato opatření nebudou neslučitelná s ostatními závazky podle mezinárodního práva.
- 2 Podle tohoto ustanovení nelze odstoupit od článku 2, kromě úmrtí vyplývajících z dovolených válečných činů, a článků 3, 4 (odstavec 1) a 7.

- 3 Každá Vysoká smluvní strana využívající svého práva na odstoupení bude v plném rozsahu informovat generálního tajemníka Rady Evropy o opatřeních, která přijala, a o jejich důvodech. Generálního tajemníka Rady Evropy bude rovněž informovat o tom, kdy tato opatření pozbyla platnosti, a kdy ustanovení Úmluvy budou znovu prováděna v plném rozsahu.

Článek 16 – Omezení politické činnosti cizinců

Nic v článcích 10, 11 a 14 nemůže být považováno za bránící Vysokým smluvním stranám uvalit omezení na politickou činnost cizinců.

Článek 17 – Zákaz zneužití práva

Nic v této Úmluvě nemůže být vykládáno tak, jako by dávalo státu, skupině nebo jednotlivci jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů zaměřených na popření kteréhokoli ze zde přiznaných práv a svobod nebo na omezování těchto práv a svobod ve větším rozsahu, než to Úmluva stanoví.

Článek 18 – Omezení výkonu práv

Omezení, jež tato Úmluva připouští pro uvedená práva a svobody, nesmí být využívána k jinému účelu než k tomu, pro který byla určena.

HLAVA II – EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

Článek 19 – Zřízení Soudu

K zajištění plnění závazků přijatých Vysokými smluvními stranami v této Úmluvě a jejich protokolech se zřizuje Evropský soud pro lidská práva, dále jen "Soud". Svou činnost vykonává trvale.

Článek 20 – Počet soudců

Soud tvoří soudci, jejichž počet se rovná počtu Vysokých smluvních stran.

Článek 21 – Podmínky výkonu funkce

- 1 Soudci musí mít vysoký morální charakter a splňovat podmínky vyžadované pro výkon vysokých soudních funkcí nebo být uznávanými právníky.
  - 2 Soudci zasedají v Soudu jako soukromé osoby.
- 8

- 3 Ve svém funkčním období soudci nemohou vykonávat žádnou činnost neslučitelnou s jejich nezávislostí, nestranností nebo s požadavky činnosti vykonávané na plný úvazek; o jakékoli otázce vzniklé v souvislosti s tímto odstavcem rozhodne Soud.

Článek 22 – Volba soudců

- 1 Soudce volí většinou z odevzdaných hlasů Parlamentní shromáždění, za každou Vysokou smluvní stranu ze seznamu tří kandidátů navržených Vysokou smluvní stranou.
- 2 Stejný postup se použije při doplňování Soudu v případě přistoupení nových Vysokých smluvních stran a při obsazování příležitostně uvolněných míst.

Článek 23 – Funkční období

- 1 Soudci jsou voleni na období šesti let. Mohou být zvoleni znovu. Funkční období poloviny soudců zvolených při prvních volbách však skončí koncem třetího roku.
- 2 Soudci, jejichž funkční období skončí uplynutím počátečního tříletého období, budou určeni losem, který provede Generální tajemník Rady Evropy ihned po jejich zvolení.
- 3 Aby se v rámci možností zabezpečilo, že dojde k obnově mandátů jedné poloviny soudců každé tři roky, může Parlamentní shromáždění rozhodnout, dříve než přikročí k jakékoli další volbě, že funkční období jednoho nebo více soudců, kteří mají být zvoleni, bude mít jinou délku než šest let, avšak ne více než devět let a ne méně než tři roky.
- 4 V případě, kdy se jedná o více než jedno funkční období a kdy Parlamentní shromáždění bude postupovat podle předchozího odstavce, přidělí se tato období losem, který provede Generální tajemník Rady Evropy ihned po volbách.
- 5 Soudce, který byl zvolen, aby nahradil soudce, jehož funkční období neskončilo, zastává funkci po zbytek funkčního období svého předchůdce.
- 6 Funkční období soudců končí dosažením věku 70 let.
- 7 Soudci zastávají funkci, dokud nejsou nahrazeni. Po svém nahrazení však pokračují v projednávání těch případů, které již posuzují.

Článek 24 – Odvolání

Soudce může být zbaven své funkce pouze pokud ostatní soudci dvoutřetinovou většinou rozhodnou o tom, že přestal splňovat požadované podmínky.

Článek 25 – Kancelář Soudu a právní asistenti

Soud má kancelář, jejíž úkoly a organizaci stanoví jednací řád Soudu. Soudu pomáhají právní asistenti.

Článek 26 – Plénum Soudu

Plénum Soudu

- a volí na tříleté období svého předsedu a jednoho nebo dva místopředsedy; mohou být zvoleni znovu;
- b ustavuje senáty na pevně stanovené období;
- c volí předsedy senátů Soudu, kteří mohou být zvoleni znovu;
- d přijímá jednací řád Soudu a
- e volí tajemníka Soudu a jednoho nebo více jeho zástupců.

Článek 27 – Výbory, senáty a velký senát

- 1 K projednání předložených případů Soud zasedá ve výborech složených ze tří soudců, v senátech složených ze sedmi soudců a ve velkém senátu složeném ze sedmnácti soudců. Senáty Soudu ustavují výbory na pevně stanovené období.
- 2 Soudce zvolený za stát, který je stranou ve sporu, bude z moci úřední členem senátu a velkého senátu, nebo, pokud takový není nebo nemůže zasedat, tento stát určí osobu, která bude zasedat jako soudce.
- 3 Členy velkého senátu jsou rovněž předseda Soudu, místopředsedové, předsedové senátů a další soudci určení v souladu s jednacím řádem Soudu. Je-li případ předán velkému senátu podle článku 43, nemůže v něm zasedat soudce ze senátu, který vynesl rozsudek, s výjimkou předsedy senátu a soudce, který v něm zasedal za zúčastěný stát.

Článek 28 – Prohlášení výborů o nepřijatelnosti

Výbor může jednomyslným hlasováním prohlásit za nepřijatelnou nebo vyškrtnout ze seznamu případů stížnost jednotlivce podanou podle článku 34, pokud lze takové rozhodnutí přijmout bez dalšího přezkoumání. Rozhodnutí je konečné.

Článek 29 – Rozhodnutí senátů o přijatelnosti a meritu věci

- 1 Nebylo-li přijato žádné rozhodnutí podle článku 28, senát se vysloví o přijatelnosti a meritu stížností jednotlivců podaných podle článku 34.
- 2 Senát se vysloví o přijatelnosti a meritu mezistátních stížností podaných podle článku 33.
- 3 Rozhodnutí o přijatelnosti je přijato odděleně, pokud Soud ve výjimečných případech nerozhodne jinak.

Článek 30 – Postoupení věci velkému senátu

Vyvolává-li případ projednávaný senátem závažnou otázku týkající se výkladu Úmluvy nebo jejích protokolů, nebo může-li vyřešení otázky vést k rozporu s rozsudkem vynesným Soudem dříve, může senát, dokud nevynese rozsudek, postoupit případ velkému senátu, s výjimkou případů, kdy se některá ze stran vysloví proti.

Článek 31 – Pravomoci velkého senátu

Velký senát

- a se vyslovuje ke stížnostem podaným podle článku 33 nebo článku 34, pokud mu byla věc předaná senátem podle článku 30 nebo pokud mu byla věc předaná podle článku 43; a
- b posuzuje žádosti o poradní stanoviska podané podle článku 47.

Článek 32 – Pravomoc Soudu

- 1 Pravomoc Soudu se vztahuje na všechny otázky týkající se výkladu a provádění této Úmluvy a jejích protokolů, které mu budou předloženy podle článků 33, 34 a 47.
- 2 V případě sporu o pravomoc Soudu rozhodne Soud.

Článek 33 – Mezistátní stížnosti

Každá Vysoká smluvní strana může předložit Soudu každé údajné porušení ustanovení Úmluvy a jejích protokolů jinou Vysokou smluvní stranou.

Článek 34 – Individuální stížnosti

Soud může přijímat stížnosti každé fyzické osoby, nevládní organizace nebo skupiny osob považujících se za poškozené v důsledku porušení práv přiznaných Úmluvou a jejími protokoly jednou z Vysokých smluvních stran. Vysoké smluvní strany se zavazují, že nebudou nijak bránit účinnému výkonu tohoto práva.

Článek 35 – Podmínky přijatelnosti

- 1 Soud může posuzovat věc až po vyčerpání všech vnitrostátních právních prostředků nápravy podle všeobecně uznávaných pravidel mezinárodního práva a ve lhůtě šesti měsíců ode dne, kdy bylo přijato konečné vnitrostátní rozhodnutí.
- 2 Soud nebude posuzovat žádnou individuální stížnost předloženou podle článku 34, která je
  - a anonymní nebo
  - b v podstatě stejná jako stížnost již předtím Soudem projednávaná anebo již předložená jiné mezinárodní vyšetřovací nebo smířčí instanci a pokud neobsahuje žádné nové důležité informace.
- 3 Soud prohlásí za nepřijatelnou každou individuální stížnost podanou podle článku 34, jestliže ji pokládá za neslučitelnou s ustanoveními Úmluvy nebo jejích protokolů, zjevně nepodloženou nebo zneužívající právo na stížnost.
- 4 Soud odmítne každou stížnost, kterou považuje za nepřijatelnou podle tohoto článku. Může tak učinit v jakékoli fázi řízení.

Článek 36 – Zásah třetí strany

- 1 Při projednávání každé věci senátem nebo velkým senátem má Vysoká smluvní strana, jejímž příslušníkem je stěžovatel, právo předložit písemné připomínky a zúčastnit se zasedání.

- 2 V zájmu řádného chodu spravedlnosti může předseda Soudu přizvat kteroukoli Vysokou smluvní stranu, která není účastníkem řízení, nebo kteroukoli dotčenou osobu, která není stěžovatelem, aby předložily písemné připomínky nebo se zúčastnily zasedání.

Článek 37 – Vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů

- 1 Soud může v kterékoli fázi řízení rozhodnout o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů, jestliže okolnosti dovolují dospět k závěru, že
  - a stěžovatel již nemíní trvat na své stížnosti nebo
  - b věc již byla vyřešena nebo
  - c pro jakýkoliv jiný Soudem zjištěný důvod není dále opodstatněné pokračovat v jejím projednávání.
- 2 Soud však pokračuje v projednávání stížnosti, vyžaduje-li to dodržování lidských práv stanovených Úmluvou a jejími protokoly.
- 3 Soud může rozhodnout o vrácení stížnosti do seznamu případů, jestliže se domnívá, že okolnosti odůvodňují takový krok.

Článek 38 – Projednání stížnosti a řízení o smírném urovnání

- 1 Pokud Soud prohlásí stížnost za přijatelnou,
  - a pokračuje v posuzování stížnosti společně se zástupci stran a je-li to zapotřebí, provede šetření, pro jehož účinné vedení poskytnou zúčastněné státy všechny nezbytné podmínky;
  - b dá se k dispozici zúčastněným stranám s cílem dosáhnout smírného urovnání věci na základě dodržování lidských práv, jak jsou stanovena Úmluvou a jejími protokoly.
- 2 Řízení vedené podle odstavce 1 písm. b je důvěrné.

Článek 39 – Dosažení smírného urovnání

V případě smírného urovnání Soud vyškrtně případ ze seznamu rozhodnutím, které se omezí na stručné vylíčení skutečností a přijatého řešení.

Článek 40 – Veřejné zasedání a přístup k dokumentům

- 1 Zasedání jsou veřejná, pokud Soud z důvodu výjimečných okolností nerozhodne jinak.
- 2 Dokumenty uložené v kanceláři Soudu jsou přístupné veřejnosti, pokud předseda Soudu nerozhodne jinak.

Článek 41 – Spravedlivé zadostiučinění

Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.

Článek 42 – Rozsudky senátů

Rozsudky senátů se stávají konečnými v souladu s ustanoveními článku 44 odstavce 2.

Článek 43 – Postoupení věci velkému senátu

- 1 V tříměsíční lhůtě od data rozsudku senátu může každá zúčastněná strana ve výjimečných případech požádat o postoupení věci velkému senátu.
- 2 Kolegium pěti soudců velkého senátu žádost přijme, pokud věc vyvolává závažnou otázku týkající se výkladu nebo provádění Úmluvy nebo jejích protokolů, nebo závažnou otázku všeobecné povahy.
- 3 Pokud kolegium žádost přijme, velký senát ve věci rozhodne rozsudkem.

Článek 44 – Konečné rozsudky

- 1 Rozsudek velkého senátu je konečný.
- 2 Rozsudek senátu se stává konečným,
  - a když strany prohlásí, že nebudou žádat o postoupení věci velkému senátu, nebo
  - b po třech měsících lhůty od data rozsudku, jestliže nebylo požádáno o postoupení věci velkému senátu, nebo

c když kolegium velkého senátu zamítne žádost o postoupení podanou podle článku 43.

3 Konečný rozsudek je zveřejněn.

Článek 45 – Odůvodnění rozsudků a rozhodnutí

1 Rozsudky, stejně jako rozhodnutí prohlašující stížnosti za přijatelné nebo nepřijatelné, jsou odůvodněny.

2 Jestliže rozsudek vcelku nebo zčásti nevyjadřuje jednomyslný názor soudců, má každý soudce právo k němu připojit své odlišné stanovisko.

Článek 46 – Závaznost a výkon rozsudků

1 Vysoké smluvní strany se zavazují, že se budou řídit konečnými rozsudky Soudu ve všech sporech, jichž jsou stranami.

2 Konečný rozsudek Soudu se doručuje Výboru ministrů, který dohlíží na jeho výkon.

Článek 47 – Poradní stanoviska

1 Soud může na žádost Výboru ministrů vydávat poradní stanoviska o právních otázkách týkajících se výkladu Úmluvy a jejích protokolů.

2 Tyto posudky se nemohou zabývat otázkami, které se týkají obsahu nebo rozsahu práv a svobod stanovených v Hlavě I Úmluvy a v protokolech, ani jinými otázkami, které by mohly Soud nebo Výbor ministrů posuzovat v důsledku jakýchkoli řízení, jež mohou být zahájena podle této Úmluvy.

3 Rozhodnutí Výboru ministrů, kterým se žádá Soud o poradní stanovisko, je přijímáno většinou hlasů zástupců oprávněných zasedat ve Výboru.

Článek 48 – Poradní pravomoc Soudu

Soud rozhodne, zda žádost o poradní stanovisko podaná Výborem ministrů spadá do jeho pravomoci, jak je definována v článku 47.

Článek 49 – Odůvodnění poradních stanovisek

1 Poradní stanovisko Soudu je odůvodněno.

- 2 Jestliže poradní stanovisko vcelku nebo zčásti nevyjadřuje jednomyslný názor soudců, má každý soudce právo k němu připojit svůj odlišný názor.
- 3 Poradní stanovisko Soudu se zašle Výboru ministrů.

Článek 50 – Výdaje na činnost Soudu

Výdaje na činnost Soudu hradí Rada Evropy.

Článek 51 – Výsady a imunity soudců

Soudci požívají při výkonu funkcí výsad a imunit uvedených v článku 40 Statutu Rady Evropy a v dohodách uzavřených na základě tohoto článku.

HLAVA III – ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 52 – Dotazy generálního tajemníka

Každá Vysoká smluvní strana poskytne na žádost generálního tajemníka Rady Evropy požadované vysvětlení o způsobu, jakým její vnitrostátní právo zajišťuje účinné provádění všech ustanovení této Úmluvy.

Článek 53 – Ochrana uznaných lidských práv

Nic v této Úmluvě nebude vykládáno tak, jako by omezovalo nebo rušilo lidská práva a základní svobody, které mohou být uznány zákony každé Vysoké smluvní strany nebo každou jinou úmluvou, jíž je stranou.

Článek 54 – Pravomoci Výboru ministrů

Nic v této Úmluvě nebrání pravomocím, které Výboru ministrů přiznal Statut Rady Evropy.

Článek 55 – Zřeknutí se jiného způsobu urovnávání sporů

S výhradou zvláštního ujednání Vysoké smluvní strany souhlasí, že mezi sebou nepoužijí smluv, úmluv nebo prohlášení, které jsou mezi nimi v platnosti, k tomu, aby předkládaly formou žalob spory vyplývající z výkladu nebo provádění této Úmluvy k jinému způsobu urovnání, než je stanoveno v této Úmluvě.

Článek 56 – Územní působnost Úmluvy

- 1 Každý stát může při ratifikaci nebo kdykoli později prohlásit sdělením generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, že tato Úmluva se bude vztahovat, s výhradou odstavce 4 tohoto článku, na všechna nebo kterákoli z území, za jejichž mezinárodní vztahy je odpovědna.
- 2 Úmluva se bude vztahovat na jedno nebo více území uvedených ve sdělení počínaje třicátým dnem následujícím po přijetí tohoto sdělení generálním tajemníkem Rady Evropy.
- 3 Na uvedených územích budou ustanovení této Úmluvy prováděna s přihlédnutím k místním potřebám.
- 4 Každý stát, který učiní prohlášení podle prvního odstavce tohoto článku, může kdykoli později prohlásit jménem jednoho nebo více území, kterých se toto prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudu k tomu, aby přijímal stížnosti jednotlivců, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle článku 34 této Úmluvy.

Článek 57 – Výhrady

- 1 Každý stát může při podpisu této Úmluvy nebo uložení své ratifikační listiny učinit výhradu ke kterémukoli ustanovení Úmluvy, pokud zákon, který v té době platí na jeho území, není v souladu s tímto ustanovením. Výhrady všeobecné povahy nejsou podle tohoto článku povoleny.
- 2 Každá výhrada učiněná podle tohoto článku musí obsahovat stručný popis příslušného zákona.

Článek 58 – Vypovězení

- 1 Vysoká smluvní strana může vypovědět tuto Úmluvu až po uplynutí pěti let od data, kdy se stala její stranou, a po šesti měsících od zaslání sdělení generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který o tom informuje ostatní Vysoké smluvní strany.
- 2 Tato výpověď nemůže zprostit zúčastněnou Vysokou smluvní stranu závazků vyplývajících z této Úmluvy, pokud jde o jakýkoli skutek, který by mohl znamenat porušení těchto závazků a kterého by se smluvní strana dopustila před datem, k němuž výpověď nabývá účinnosti.
- 3 Každá Vysoká smluvní strana, která přestane být členem Rady Evropy, přestane být stranou této Úmluvy za stejných podmínek.

- 4 Úmluva může být vypovězena podle ustanovení předcházejících odstavců, pokud jde o kterékoli území, na něž se vztahuje podle článku 56.

Článek 59 – Podpis a ratifikace

- 1 Tato Úmluva je otevřena k podpisu členům Rady Evropy. Podléhá ratifikaci. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.
- 2 Tato Úmluva vstoupí v platnost po uložení deseti ratifikačních listin.
- 3 Pro každý stát, který Úmluvu podepsal a který ji bude ratifikovat později, vstoupí Úmluva v platnost ihned po uložení ratifikační listiny.
- 4 Generální tajemník Rady Evropy oznámí všem členům Rady Evropy vstup Úmluvy v platnost, jména Vysokých smluvních stran, které ji ratifikovaly, jakož i uložení každé ratifikační listiny, k němuž dojde později.

Sjednáno v Římě 4. listopadu 1950 ve francouzštině a angličtině, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Jeho ověřené kopie zašle generální tajemník všem státům, které Úmluvu podepsaly.

Dodatkový protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Paříž, 20.III.1952

Podepsané vlády, členové Rady Evropy,

rozhodnuty přijmout opatření k zajištění kolektivního provádění práv a svobod odlišných od těch, které jsou již uvedeny v Hlavě I Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

dohodly se na následujícím:

Článek 1 – Ochrana majetku

- 1 Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínky, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.
- 2 Předchozí ustanovení nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.

Článek 2 – Právo na vzdělání

Nikomu nesmí být odepřeno právo na vzdělání. Při výkonu jakýchkoli funkcí v oblasti výchovy a výuky, které stát vykonává, bude respektovat právo rodičů zajišťovat tuto výchovu a vzdělání ve shodě s jejich vlastním náboženským a filozofickým přesvědčením.

Článek 3 – Právo na svobodné volby

Vysoké smluvní strany se zavazují konat v rozumných intervalech svobodné volby s tajným hlasováním za podmínek, které zajistí svobodné vyjádření názorů lidu při volbě zákonodárního sboru.

Článek 4 – Územní působnost

- 1 Každá Vysoká smluvní strana může při podpisu nebo ratifikaci tohoto protokolu nebo kdykoliv později předat generálnímu tajemníkovi Rady

Evropy prohlášení, v němž uvede, v jakém rozsahu se budou vztahovat ustanovení tohoto protokolu na území uvedená v tomto prohlášení, za jejichž mezinárodní styky je odpovědná.

- 2 Každá Vysoká smluvní strana, která učinila prohlášení dle předchozího odstavce, může čas od času učinit další prohlášení pozměňující znění kteréhokoli předchozího prohlášení nebo ukončující používání ustanovení tohoto protokolu ve vztahu ke kterémukoliv území.
- 3 Prohlášení učiněné podle tohoto článku bude považováno za učiněné podle odstavce 1 článku 56 Úmluvy.

Článek 5 – Vztah k Úmluvě

Vysoké smluvní strany budou považovat články 1, 2, 3 a 4 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy budou plnit v souladu s tím.

Článek 6 – Podpis a ratifikace

- 1 Tento protokol je otevřen k podpisu členům Rady Evropy, kteří podepsali Úmluvu; podléhá ratifikaci současně s Úmluvou nebo po její ratifikaci. Vstoupí v platnost po uložení deseti ratifikačních listin. Pro každý stát, který jej podepsal a bude jej ratifikovat později, vstoupí protokol v platnost ihned po uložení ratifikačních listin.
- 2 Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy, který sdělí všem členům jména těch, kteří jej ratifikovali.

Sjednáno v Paříži dne 20. března 1952 ve francouzštině a angličtině, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Jeho ověřené kopie zašle generální tajemník Rady Evropy všem signatářským vládám.

**Protokol č. 4 k Úmluvě o ochraně
lidských práv a základních svobod
přiznávající některá práva a svobody jiné
než ty, které jsou již uvedeny v Úmluvě
a v prvním dodatkovém protokolu k
Úmluvě**

Štrasburk, 16.IX.1963

Podepsané vlády, členové Rady Evropy,

rozhodnuty přijmout opatření k zajištění kolektivního provádění určitých práv a svobod odlišných od těch, které jsou již uvedeny v Hlavě I Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“) a v člancích 1 až 3 prvního dodatkového protokolu k Úmluvě, podepsaného v Paříži 20. března 1952,

dohodly se na následujícím:

Článek 1 – Zákaz uvěznění pro dluh

Nikdo nemůže být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.

Článek 2 – Svoboda pohybu

- 1 Každý, kdo se právoplatně zdržuje na území některého státu, má na tomto území právo svobody pohybu a svobody zvolit si místo pobytu.
- 2 Každý může svobodně opustit kteroukoli zemi, i svou vlastní.
- 3 Žádná omezení nemohou být uvalena na výkon těchto práv kromě těch, která stanoví zákon a jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, udržení veřejného pořádku, předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.
- 4 Práva uvedená v odstavci 1 mohou v určitých oblastech podléhat omezením stanoveným podle zákona a odůvodněným veřejným zájmem v demokratické společnosti.

Článek 3 – Zákaz vyhoštění občanů

- 1 Nikdo nebude, ať individuálně nebo hromadně, vyhoštěn z území státu, jehož je státním příslušníkem.
- 2 Nikdo nebude zbaven práva vstoupit na území státu, jehož je státním příslušníkem.

Článek 4 – Zákaz hromadného vyhoštění cizinců

Hromadné vyhoštění cizinců je zakázáno.

Článek 5 – Územní působnost

- 1 Každá Vysoká smluvní strana může při podpisu nebo ratifikaci tohoto protokolu nebo kdykoliv později předat generálnímu tajemníkovi Rady Evropy prohlášení, v němž uvede, v jakém rozsahu se budou vztahovat ustanovení tohoto protokolu na území uvedená v tomto prohlášení, za jejichž mezinárodní styky je odpovědná.
- 2 Každá Vysoká smluvní strana, která učinila prohlášení dle předchozího odstavce, může čas od času učinit další prohlášení pozměňující znění kteréhokoli předchozího prohlášení nebo ukončující používání ustanovení tohoto protokolu ve vztahu ke kterémukoli území.
- 3 Prohlášení učiněné podle tohoto článku bude považováno za učiněné podle odstavce 1 článku 56 Úmluvy.
- 4 Území každého státu, na které se vztahuje tento protokol vzhledem k jeho ratifikaci nebo jeho přijetí tímto státem, a každé území, na něž se protokol vztahuje vzhledem k prohlášení učiněnému tímto státem podle tohoto článku, budou považována za různá území, pokud jde o odkazy na území státu učiněné v článcích 2 a 3.
- 5 Každý stát, který učiní prohlášení podle odstavce 1 nebo 2 tohoto článku, může kdykoli později prohlásit jménem jednoho nebo více území, kterých se toto prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudu k tomu, aby přijímal stížnosti jednotlivců, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle článku 34 Úmluvy založené na všech nebo některém z článků 1 až 4 tohoto protokolu.

Článek 6 – Vztah k Úmluvě

Vysoké smluvní strany budou považovat články 1 až 5 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy budou plnit v souladu s tím.

Článek 7 – Podpis a ratifikace

- 1 Tento protokol je otevřen k podpisu členům Rady Evropy, kteří podepsali Úmluvu; podléhá ratifikaci současně s Úmluvou nebo po její ratifikaci. Vstoupí v platnost po uložení pěti ratifikačních listin. Pro každý stát, který jej podepsal a který jej bude ratifikovat později, vstoupí protokol v platnost ihned po uložení ratifikačních listin.
- 2 Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy, který sdělí všem členům jména těch, kteří jej ratifikovali.

Na důkaz toho podepsaní, kteří k tomu byli řádně zmocněni, podepsali tento protokol.

Sjednáno ve Štrasburku 16. září 1963 ve francouzštině a angličtině, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Jeho ověřené kopie zašle generální tajemník Rady Evropy všem státům, které Úmluvu podepsaly.

**Protokol č. 6 k Úmluvě o ochraně
lidských práv a základních svobod
týkající se zrušení trestu smrti**

Štrasburk, 28.IV.1983

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

berouce v úvahu, že vývoj, k němuž došlo v některých členských státech Rady Evropy, vyjadřuje všeobecnou tendenci ve prospěch zrušení trestu smrti,

dohodly se na následujícím:

Článek 1 – Zrušení trestu smrti

Trest smrti se ruší. Nikdo nemůže být k takovému trestu odsouzen ani popraven.

Článek 2 – Trest smrti v době války

Stát může zákonem stanovit trest smrti za činy spáchané v době války nebo bezprostřední hrozby války; tento trest smí být uložen pouze v případech předvídaných zákonem a v souladu s jeho ustanoveními. Stát sdělí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy příslušná ustanovení tohoto zákona.

Článek 3 – Zákaz odstoupení

Od ustanovení tohoto protokolu nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.

Článek 4 – Zákaz výhrad

K ustanovením tohoto protokolu není přípustná žádná výhrada podle článku 57 Úmluvy.

Článek 5 – Územní působnost

- 1 Každý stát může při podpisu nebo uložení listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení určit jedno nebo více území, na která se tento protokol bude vztahovat.
- 2 Každý stát může kdykoliv později prohlášením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit provádění tohoto protokolu na kterékoli jiné území uvedené v tomto prohlášení. Protokol vstoupí ve vztahu k tomuto území v platnost první den měsíce, který následuje po datu přijetí takového prohlášení generálním tajemníkem.
- 3 Každé prohlášení učiněné podle obou předchozích odstavců smí být odvoláno pokud jde o kterékoli území uvedené v tomto prohlášení sdělením zaslaným generálnímu tajemníkovi. Odvolání nabývá účinnosti první den měsíce, který následuje po datu přijetí takového sdělení generálním tajemníkem.

Článek 6 – Vztah k Úmluvě

Smluvní státy považují články 1 až 5 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy budou plnit v souladu s tím.

Článek 7 – Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nebude moci ratifikovat, přijmout nebo schválit tento protokol, aniž by zároveň nebo dříve ratifikoval Úmluvu. Ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 8 – Vstup v platnost

- 1 Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po datu, kdy pět členských států Rady Evropy vyjádří svůj souhlas být vázány protokolem v souladu s ustanovením článku 7.
- 2 Pro každý členský stát, který následně vyjádří svůj souhlas být vázán protokolem, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který následuje po datu uložení ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení.

Článek 9 – Činnost depozitáře

Generální tajemník Rady Evropy vyzumí členské státy Rady o:

- a každém podpisu;
- b uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení;
- c každém datu vstupu tohoto protokolu v platnost podle jeho článků 5 a 8;
- d jakémkoli jiném úkonu, oznámení nebo sdělení týkajícím se tohoto protokolu.

Na důkaz toho podepsaní, kteří k tomu byli řádně zmocněni, podepsali tento protokol.

Sjednáno ve Štrasburku 28. dubna 1983 ve francouzštině a v angličtině, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Jeho ověřené kopie zašle generální tajemník Rady Evropy všem členským státům Rady Evropy.

**Protokol č. 7 k Úmluvě
o ochraně lidských práv
a základních svobod**

Štrasburk, 22.XI.1984

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol,

rozhodnuty podniknout další opatření k zajištění kolektivního provádění určitých práv a svobod prostřednictvím Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

dohodly se na následujícím:

Článek 1 – Procesní záruky v případě vyhoštění cizinců

- 1 Cizinec, který má povolen pobyt na území některého státu, může být vyhoštěn pouze na základě výkonu rozhodnutí přijatého v souladu se zákonem a musí mít možnost:
  - a uplatnit námitky proti svému vyhoštění;
  - b dát přezkoumat svůj případ a
  - c dát se zastupovat za tímto účelem před příslušným úřadem nebo osobou nebo osobami tímto úřadem určenými.
- 2 Cizinec může být vyhoštěn před výkonem práv uvedených v odstavci 1 a, b a c tohoto článku, je-li takové vyhoštění nezbytné v zájmu veřejného pořádku nebo je-li odůvodněno zájmy národní bezpečnosti.

Článek 2 – Právo na odvolání v trestních věcech

- 1 Každý, koho soud uzná vinným z trestného činu, má právo dát přezkoumat výrok o vině nebo trestu soudem vyššího stupně. Výkon tohoto práva, včetně důvodů, pro něž může být vykonáno, stanoví zákon.
- 2 Z tohoto práva jsou přípustné výjimky v případě méně závažných trestných činů určených zákonem, nebo pokud byl jednotlivec souzen v prvním stupni nejvyšším soudem nebo byl uznán vinným a odsouzen na základě odvolání proti osvobozujícímu rozsudku.

Článek 3 – Právo na odškodnění v případě justičního omylu

Je-li konečný rozsudek v trestní věci později zrušen nebo je-li udělena milost, protože nová nebo nově zjištěná skutečnost dokazuje, že došlo k justičnímu omylu, je osoba, na níž byl vykonán trest podle tohoto rozsudku, odškodněna podle zákona nebo praxe platných v příslušném státu, pokud se neprokáže, že k včasnému odhalení neznámé skutečnosti nedošlo zcela nebo částečně vinou této osoby.

Článek 4 – Právo nebýt souzen nebo potrestán dvakrát

- 1 Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.
- 2 Ustanovení předchozího odstavce nejsou na překážku obnově řízení podle zákona a trestního řádu příslušného státu, jestliže nové nebo nově zjištěné skutečnosti nebo podstatná vada v předešlém řízení mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci.
- 3 Od tohoto článku nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.

Článek 5 – Rovnost mezi manžely

Při uzavírání manželství, za jeho trvání a při rozvodu mají manželé rovná práva a povinnosti občanskoprávní povahy mezi sebou a ve vztazích ke svým dětem. Tento článek nebrání státům přijmout opatření, jež jsou nezbytná v zájmu dětí.

Článek 6 – Územní působnost

- 1 Každý stát může při podpisu nebo uložení listin o ratifikaci, přijetí nebo schválení určit jedno nebo více území, na něž se tento protokol bude vztahovat, přičemž určí rozsah, v jakém se zavazuje plnit ustanovení protokolu na tomto nebo na těchto územích.
- 2 Každý stát může kdykoli později prohlášením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit provádění tohoto protokolu na kterékoli jiné území uvedené v tomto prohlášení. Protokol vstoupí ve vztahu k tomuto území v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty ode dne, kdy generální tajemník obdržel prohlášení.
- 3 Každé prohlášení učiněné podle obou předchozích odstavců může být odvoláno nebo pozměněno, pokud jde o kterékoliv území uvedené

v tomto prohlášení, sdělením zaslaným generálnímu tajemníkovi. Odvolání nebo změna nabude účinnosti první den měsíce, který následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty ode dne, kdy generální tajemník obdržel sdělení.

- 4 Prohlášení učiněné podle tohoto článku se považuje za prohlášení učiněné podle odstavce 1 článku 56 Úmluvy.
- 5 Území každého státu, na něž se tento protokol vztahuje na základě ratifikace, přijetí nebo schválení tímto státem, a každé z území, na něž se protokol vztahuje vzhledem k prohlášení, učiněnému tímto státem podle tohoto článku, mohou být považována za různá území, pokud jde o odkaz na území státu učiněný v článku 1.
- 6 Každý stát, jenž učinil prohlášení podle odstavce 1 nebo 2 tohoto článku, může kdykoli později prohlásit jménem jednoho nebo více území, kterých se toto prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudu k tomu, aby přijímal stížnosti jednotlivců, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle ustanovení článku 34 Úmluvy založené na člancích 1 až 5 tohoto protokolu.

Článek 7 – Vztah k Úmluvě

Členské státy považují články 1 až 6 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy budou plnit v souladu s tím.

Článek 8 – Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nemůže ratifikovat, přijmout nebo schválit tento protokol, aniž by zároveň nebo dříve ratifikoval Úmluvu. Ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 9 – Vstup v platnost

- 1 Tento protokol vstoupí v platnost první den měsíce, který následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty od data, kdy sedm členských států Rady Evropy vyjádří svůj souhlas být vázány protokolem podle ustanovení článku 8.
- 2 Pro každý členský stát, který následně vyjádří svůj souhlas být vázán protokolem, vstoupí tento protokol v platnost první den měsíce, který

následuje po uplynutí dvouměsíční lhůty od data uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení.

Článek 10 – Činnost deponitáře

Generální tajemník Rady Evropy vyrozumí členské státy Rady o:

- a každém podpisu;
- b uložení každé ratifikační listiny nebo listiny o přijetí nebo schválení;
- c každém datu vstupu tohoto protokolu v platnost v souladu s články 6 a 9;
- d jakémkoli jiném úkonu, oznámení nebo prohlášení týkajícím se tohoto protokolu.

Na důkaz toho podepsaní, kteří k tomu byli řádně zmocněni, podepsali tento protokol.

Sjednáno ve Štrasburku, 22. listopadu 1984 ve francouzštině a angličtině, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Jeho ověřené kopie zašle generální tajemník Rady Evropy všem členským státům Rady Evropy.

Protokol č. 12 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Řím, 4.XI.2000

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol,

majíce na zřeteli základní princip, podle něž jsou si všichni lidé rovni před zákonem a mají právo na rovnou ochranu zákona,

odhodlány podniknout další kroky na podporu rovnosti všech lidí cestou kolektivního prosazování všeobecného zákazu diskriminace prostřednictvím Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“),

potvrzující, že zásada zákazu diskriminace nebrání účastnickým státům v přijímání opatření na podporu úplné rovnosti za předpokladu, že pro tato opatření existuje objektivní a přiměřené opodstatnění,

dohodly se na následujícím:

Článek 1 – Všeobecný zákaz diskriminace

- 1 Užívání každého práva přiznaného zákonem musí být zajištěno bez jakékoli diskriminace z důvodu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka a náboženství, politického či jiného smýšlení, národnostního či sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, rodu či jiného postavení.
- 2 Nikdo nesmí být diskriminován žádným orgánem veřejné moci z jakéhokoli důvodu, zejména z důvodů uvedených v odstavci 1.

Článek 2 – Územní působnost

- 1 Každý stát může při podpisu nebo při uložení své listiny o ratifikaci, přijetí či schválení určit území, na něž se bude vztahovat tento protokol.
- 2 Každý stát může kdykoli později prohlášením zaslaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy rozšířit uplatňování tohoto protokolu na jakékoli další území uvedené v prohlášení. Ve vztahu k takovému území vstoupí protokol v platnost prvním dnem měsíce následujícího po

uplynutí období tří měsíců od data obdržení takového prohlášení generálním tajemníkem.

- 3 Každé prohlášení učiněné podle předchozích dvou odstavců může být ve vztahu k jakémukoli území určenému v takovém prohlášení odvoláno či změněno oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi. Odvolání či změna nabudou účinnosti prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců od data obdržení takového oznámení generálním tajemníkem.
- 4 Prohlášení učiněné v souladu s tímto článkem se považuje za prohlášení učiněné v souladu s odstavcem 1 článku 56 Úmluvy.
- 5 Každý stát, který učinil prohlášení v souladu s odstavcem 1 či 2 tohoto článku, může kdykoli poté prohlásit jménem jednoho či více území, jichž se prohlášení týká, že uznává pravomoc Soudu přijímat stížnosti jednotlivců, nevládních organizací nebo skupin jednotlivců podle ustanovení článku 34 Úmluvy ohledně článku 1 tohoto protokolu.

Článek 3 – Vztah k Úmluvě

Členské státy považují články 1 a 2 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se aplikují v souladu s tímto.

Článek 4 – Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí či schválení. Členský stát Rady Evropy nesmí tento protokol ratifikovat, přijmout či schválit bez předchozí či současné ratifikace Úmluvy. Ratifikační listiny, listiny o přijetí či schválení se ukládají u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 5 – Vstup v platnost

- 1 Tento protokol vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců ode dne, kdy deset členských států Rady Evropy vyjádřilo souhlas být vázáno protokolem v souladu s ustanoveními článku 4.
- 2 Ve vztahu ke kterémukoli členskému státu, který následně vyjádří souhlas být vázán protokolem, vstoupí protokol v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců od data uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí či schválení.

Článek 6 – Činnost depozitáře

Generální tajemník Rady Evropy vyrozumí členské státy Rady o:

- a každém podpisu;
- b uložení každé ratifikační listiny, listiny o přijetí či schválení;
- c každém datu vstupu tohoto protokolu v platnost v souladu s články 2 a 5;
- d jakémkoli jiném úkonu, oznámení či sdělení týkajícím se tohoto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Sjednáno v Římě dne 4. listopadu 2000 v jazyce anglickém a francouzském, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem členským státům Rady Evropy.

**Protokol č. 13 k Úmluvě o ochraně
lidských práv a základních svobod
týkající se zrušení trestu smrti
za všech okolností**

Vilnius, 3.V.2002

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tento protokol,

přesvědčeny, že právo každého člověka na život je základní hodnotou demokratické společnosti a že zrušení trestu smrti je nezbytné pro ochranu tohoto práva a pro plné uznání nezadatelné důstojnosti všech lidských bytostí;

přejíce si posílit ochranu práva na život zaručeného Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále „Úmluva“);

konstatující, že Protokol č. 6 k Úmluvě týkající se zrušení trestu smrti, podepsaný ve Štrasburku dne 28. dubna 1983, nevylučuje trest smrti za činy spáchané v době války nebo bezprostřední hrozby války;

rozhodnuty učinit poslední krok ke zrušení trestu smrti za všech okolností,

se dohodly takto:

Článek 1 – Zrušení trestu smrti

Trest smrti se zrušuje. Nikdo nesmí být odsouzen k takovému trestu ani popraven.

Článek 2 – Zákaz odstoupení

Od ustanovení tohoto protokolu nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.

Článek 3 – Zákaz výhrad

Vůči ustanovením tohoto protokolu nelze učinit výhradu podle článku 57 Úmluvy.

Článek 4 – Územní působnost

- 1 Každý stát může při podpisu nebo ukládání své listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení určit jedno či více území, na něž se vztahuje tento protokol.
- 2 Každý stát může kdykoli později, prohlášením zasláným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, rozšířit uplatňování tohoto protokolu na jakékoli jiné území určené v prohlášení. Ve vztahu k takovému území vstoupí protokol v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců ode dne obdržení takového prohlášení generálním tajemníkem.
- 3 Každé prohlášení učiněné podle dvou předchozích odstavců může, ve vztahu k jakémukoli území určenému v takovém prohlášení, být odvoláno či pozměněno oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi. Odvolání či změna nabude účinnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců ode dne obdržení takového oznámení generálním tajemníkem.

Článek 5 – Vztah k Úmluvě

Členské státy považují články 1 a 4 tohoto protokolu za dodatkové články k Úmluvě a všechna ustanovení Úmluvy se aplikují v souladu s tímto.

Článek 6 – Podpis a ratifikace

Tento protokol je otevřen k podpisu členskými státy Rady Evropy, které podepsaly Úmluvu. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Členský stát Rady Evropy nesmí ratifikovat, přijmout nebo schválit tento protokol, aniž by dříve či zároveň ratifikoval Úmluvu. Listiny o ratifikaci, přijetí či schválení se ukládají u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 7 – Vstup v platnost

- 1 Tento protokol vstoupí v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců ode dne, kdy deset členských států Rady Evropy vyjádří souhlas být vázány protokolem v souladu s ustanoveními článku 6.
- 2 Ve vztahu ke kterémukoli členskému státu, který následně vyjádří souhlas jím být vázán, vstoupí protokol v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí období tří měsíců ode dne uložení listiny o ratifikaci, přijetí či schválení.

Článek 8 – Funkce deponitáře

Generální tajemník Rady Evropy vyzoomí členské státy Rady o:

- a každém podpisu;
- b uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení;
- c každém datu vstupu tohoto protokolu v platnost v souladu s články 4 a 7;
- d jakémkoli jiném úkonu, oznámení či sdělení týkajícím se tohoto protokolu.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tento protokol.

Sjednáno ve Vilniusu dne 3. května 2002 v angličtině a francouzštině, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie všem členským státům Rady Evropy.